

BOLDOG MESZLÉNYI ZOLTÁN (1892-1951) magyar püspök, vértanú

1892. január 2-án Hatvanban született, öt testvére közül a másodikként. Édesapja tanító, majd Budapesten iskolaigazgató volt. Zoltán meleg és békés családi légkörben nevelkedett, amelyet mély katolikus hit jellemzett. A **gimnáziumot** Rimaszombatban, Budapesten, az utolsó két évet kisseminaristaként Esztergomban végezte. Lelkesen és lelkiismeretesen tanult; kitűnő érettségi után, 1909-ben pártfogója, *Vaszary Kolos* bíboros-hercegprímás, esztergomi érsek – aki hamar felfigyelt az ifjú kivételes képességeire – **Rómába** küldte tanulni. Teológiai tanulmányainak nagy részét a Pontificum Collegium Germanicum et Hungaricum (Pápai Német–Magyar Kollégium) növendékeként a Pápai Gergely Egyetemen végezte. Öt nyelven – olasz, francia,

német, latin, ógörög – beszélt, három diplomát: filozófia, teológia, egyházjog, és **filozófiai doktorátust** szerzett. Az I. világháború miatt egy ideig Innsbruckban is tanult, itt **szentelte pappá** 1915. október 28-án Franz Egger püspök. Magyarországra történő visszatérése után először Komáromba nevezték ki káplánnak, de püspöke, *Csernoch János* bíboros-hercegprímás már néhány hónap múltán **Esztergomba** hívta, ahol a **prímási kancellárián** bízták rá egyre fontosabb feladatköröket: 1917-ben érseki levéltárossá és szertartóvá nevezte ki. Főpásztora bizalma töretlen volt iránta, 1926-ban hercegprímási és érseki titkár, majd 1931-ben a főkáptalan tagja, nógrádi és honti főesperes, később a káptalan helynöke lett. 1930 és 1936 között irodaigazgató volt; később a prímási birtokok jószágkormányzója, Híres volt nagyfokú **szociális érzékenységéről**, többek között a Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve elnöke. XI. Piusz pápa kinevezése nyomán, 1937. október 28-án *Serédi Jusztinián* bíboros-hercegprímás Sinope címzetes püspökévé szentelte. Az új püspök **jelmondataul** ezt választotta: „Fidenter ac fideliter” – „**Bizalommal és hűséggel**”. Ettől fogva a mindenkori **hercegprímás-esztergomi érsek segédpüspöke** volt. Élete során jelentős **egyházjogi tevékenységet** végzett: könyveket írt és tanított is, többek között az egri Érseki Jogakadémián és a Pázmány Péter Tudományegyetem Teológiai Karán. Több egyháziilag elismert mozgalmat támogatott, köztük a Magyarországi Katolikus Legényegyletek Országos Szövetségét, amelynek 1939 júliusától volt elnöke. Serédi Jusztinián 1945-ben bekövetkezett halála után Mindszenty József lett az új esztergomi bíboros, aki Meszlényi Zoltánt minden hivatalában megerősítette. Amikor az állambiztonsági szervek **Mindszenty József** bíboros-hercegprímást 1948. december 26-án letartóztatták, majd koncepciós perben elítélték, az egyházmegye ügyeit **Drahos János** kanonok, esztergomi általános érseki helynök vette kézbe, azonban 1950-ben

elhunyt. Ezután Meszlényi Zoltán lett az **esztergomi érseki helynök**, mivel a káptalan nem volt hajlandó megválasztani az állam által támogatott Beresztóczy Miklóst. Meszlényi helynöki székfoglalójában szinte ígéretet tesz: „**Krisztus hű pásztoraként a hitet és Egyházunk iránti hűséget nem tagadom soha! Isten engem úgy segítjen.**” Tudta, mire számíthat, mi vár rá, és félt is ettől, ennek tudatában tette le a segédpüspöki fogadalmát, és imádságos lelkülettel várta, hogy véres tanúságot tessenek vele hite mellett. Szörmebéléses télikabátját elajándékozta egy szegény paptársának, mondván: „Nekem már nem lesz szükségem rá.” Prédikációiból is kitűnt, hogy **tudatosan készült a vértanúságra**. A kommunista hatalom nem tudta megbocsátani, hogy a káptalan nem az ő szándéka szerint választott helynököt, Rákosi Mátyás pártfőtitkár a kormánnyal szembeni ellenséges cselekedetnek minősítette. A megválasztása után 12 nappal, 1950. június 29-én **elhurcolták** esztergomi lakásáról az Államvédelmi Hatóság emberei. A **kistarcsai internáló táborba** került, ahol a többi rabtól szigorúan elkülönítve magánzárkában őrizték és **kínózták** – több szemtanú egybehangzó állítása szerint – télen éjjel-nappal nyitott ablaknál. Fájó lábaival mezítláb futtatták a téli hidegben. Az ÁVO igyekezett kijátszani őt Mindszenty ellen: rábeszéléssel, megfélemlítéssel és kínzással akarták megtörni, ám a hivatalos jelentés ezzel a mondattal zárul: „**Meszlényinek nem kenyere a megalkuvás.**” Ekkor döntöttek a likvidálásáról. Éppen az ÁVO bejegyzése igazolja **egyenes és hősies jellemét**. Szentbeszédei alapján egyértelmű, hogy az egyházhoz való rendíthetetlen hűsége, **kiegyensúlyozott, nyugodt** szolgálatkészsége mélységes Krisztus-hitéből fakadt. Tudatosan, a létező legmagasabb fokon teljesítette Istentől kapott küldetését, elutasítva a félmegoldásokat, az emberi gyengeségeket. Mindig az egyenes kiállás jellemezte, nem lehetett őt megfélemlíteni. Meszlényi Zoltán püspök ellen nem folyt semmiféle nyilvános per. **Ítélet nélkül** tartották fogva. Arra törekedett az állami elnyomó gépezet, hogy semmi hír ne kerüljön nyilvánosságra a letartóztatott püspök sorsáról. Eltűntették a letartóztatásával kapcsolatos dokumentációt is, ha egyáltalán voltak ilyenek. Halálának körülményeiről sem tudni semmi bizonyosat. Feltehetőleg az elszenvedett megpróbáltatások: kínzások, ütlegetések és az orvosi ellátás hiánya következtében, **1951. március 4-én** – legalábbis ezt a dátumot jegyezték fel elrablói és kínzói – halt meg; a Mosonyi utcai kórházba már a halott főpásztort szállították A rákoskeresztúri Új köztemető területén temették jeltelen sírba. Csak 1966. június 22-én kerülhetett sor földi maradványai exhumálására. Átszállították Esztergomba, és az esztergomi bazilika altemplomában helyezték csendben örök nyugalomra, a nagy nyilvánosság kizárásával, az egyházmegye vezetőségének, néhány papjának és kispapjának szűk körű részvételével. **Boldoggá avatási** eljárását 2004-ben indították. XVI. Benedek pápa 2009. július 3-án jóváhagyta boldoggá avatását. A szertartásra, melyet Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek és Angelo Amato bíboros, érsek, a Szenttéavatási Kongregáció prefektusa végzett, **2009. október 31-én** került sor az esztergomi bazilikában; ereklyéjét a Szent Adalbert mellékoltárban helyezték el. **Attribútumai:** könyv, pálma, mitra (püspöksüveg). **Ünnepe:** március 4.